

Караєва Т.В. Формування значень показників педагогічного експерименту // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Вища освіта в сучасному суспільстві: шляхи оновлення та засоби реформування», Одеса, жовтень, 2011. – Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2011. – 158 с.

ФОРМУВАННЯ ЗНАЧЕНЬ ПОКАЗНИКІВ ПЕДАГОГІЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ

Т.В. Караєва
ТДАТУ, Україна

Проведення педагогічного експерименту передбачає проведення кількісної оцінки визначення набутих студентами вмінь за показниками, що характеризують ефективність методики, яка перевіряється. Кількісна оцінка потребує оперування поняттями *фактор*, *показник*, *критерій*, *параметр*.

Формування значень *показників* відбувається під впливом множини факторів, але в науковій літературі щодо проведення та обробки результатів педагогічного експерименту інформація стосовно формування значень показників, які характеризують процес навчання, а також причин, що обумовлюють його протікання (*фактори*), систематизована не повною мірою. Це призводить до виникнення лінгвістичних (семантичних і прагматичних) невизначеностей в процесі постановки та проведення педагогічного експерименту та впливає на отримання об'єктивної оцінки ефективності методики, яка перевіряється. Важливо встановити, які саме фактори мають домінуючий вплив на процес, а які є другорядними і якими можна нехтувати. Але навіть у такому випадку кількість факторів, яка береться до уваги, може бути також великою. Оскільки такий фактор як *методика навчання* є варійованим, в той час як інші (кількість та склад експериментальних груп; витрати часу, кількість аудиторних занять; тематики навчання та мовний зміст; особа викладача - експериментатора.; місце проведення експерименту) - не варійованими, тому педагогічний експеримент вважається однофакторним. Неварійовані фактори можливо

назвати *параметрами* процесу, величини яких характеризують деякі його властивості. При цьому, значення параметрів, які характеризують кількісні та якісні властивості процесу, мають бути однаковими для контрольних та експериментальних груп.

Визначення значень *показників*, за якими можливо оцінити рівень вмінь, набутий тими, хто навчається, є однією з важливіших операцій кількісної оцінки рівня ефективності методики, яка перевіряється. На сучасному етапі розвитку методології проведення педагогічного експерименту визначення кількісних значень таких показників можливо лише за умов застосування методу експертних оцінок, оскільки він дозволяє визначити комплексні показники, значення яких формується на підставі одиничних показників, які виступають у якості оціночних *критеріїв*. Таким чином формується середнє значення показників набутих студентами вмінь за методикою, що перевіряється.

Середні значення показників за О.О.Киверялгом вважаються джерелом достовірної наукової інформації за умов дотримання закону великих чисел, сутність якого полягає в тому, що: закономірності сукупностей рівномірного складу можна знайти лише на основі достатньо великої кількості даних; такі закономірності можна передати тільки через середні показники; закономірності сукупностей тим точніше, чим більша береться кількість елементів сукупності як об'єкт дослідження; відхилення окремих явищ від середнього в той чи інший бік, зумовлені незначними випадковими обставинами, за умов великої кількості досліджуваних об'єктів взаємно компенсуються. Крім того, вони вважаються більш сталими порівняно з індивідуальними значеннями елементів сукупності, тому їх широко застосовують для кількісних характеристик сукупностей.

Запропонована послідовність формування значень показників, що характеризують ефективність методики, яка перевіряється, сприяє уникненню лінгвістичних невизначеностей і підвищує ефективність застосування кількісної оцінки при проведенні педагогічного експерименту.

